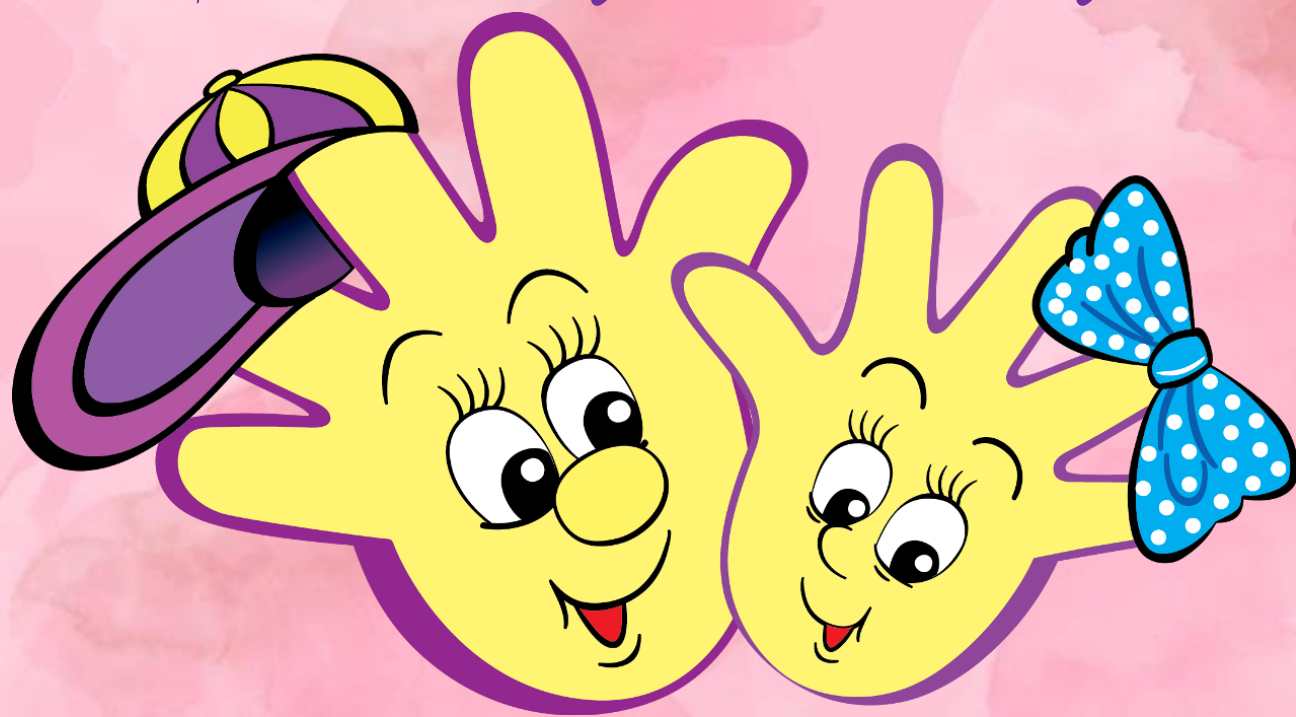


Ата-аналарға кеңес беру

*"Ұсақ моториканы дамыту.
Қолды жазуға дайындау"*



Түлектерінің бірінші сыныпта сәтті білім алуына мүдделі балабақшалар бастауыш сынып мұғалімдерімен бірге үлкен мектеп жасына дейінгі балалардың білімін қалыптастырады. 6 жастан бастап балаларды оқытудың негізгі проблемаларының бірі-баланың қолын жазуға дайындау.

Бұл бір жағынан 5-6 жастағы баланың психофизиологиялық ерекшеліктеріне, екінші жағынан жазу процесінің өзіне байланысты.

Психологтар мен физиологтардың мәліметтері бойынша, осы жастағы балаларда қолдың кішкентай бұлшықеттері нашар дамыған, қозғалыстарды үйлестіру жетілмеген, білектер мен саусақтардың фалангтарының сүйектенуі аяқталмаған. Әріптер мен олардың элементтерін қабылдауға және көбейтуге тікелей қатысатын визуалды және моторлы анализаторлар дамудың әр түрлі сатысында. Жазуды үйренудің алғашқы кезеңдерінде балалар әріптерден элементтерді көрмейді. Олар оларды бүтін әріптен ажырата алмайды, ал әріптің конфигурациясы оның құрылымы элементтерінің кішігірім өзгерістерін байқамай, толық қабылданбайды.

Сондықтан бұл бағыт баланың темпераментіне сәйкес келетін кез-келген қарқынмен баламен жеке айналысуға мүмкіндігі бар мүдделі ата-аналарға мұқият назар аударуы керек.

Ол үшін, ең алдымен, отбасында жағдай жасау керек.

Егер бала мүсіндеумен, сурет салумен, аппликациямен, құрастырумен белсенді айналысатын болса, қолды дайындауға арналған барлық маңызды дағдыларды қалыптастыруға болады. Демек, әр үйде үлкен мектеп жасына дейінгі бала күнделікті бейнелеу іс-әрекетімен айналыса алатын бұрыш болуы керек, онда балалар шығармашылығына қажетті барлық материалдар болады.

Біз не нәрсеге назар аударамыз?

Психологтар бес – алты жастағы балаларда кеңістіктік айырмашылықтарды бағалау қабілеті жеткіліксіз дамығанын атап өтті, бұл әріптердің формаларын қабылдау мен көбейтудің толықтығы мен дәлдігіне байланысты. Сонымен қатар, балалар жазу кезінде қажетті кеңістіктік сипаттамаларды әрең бағдарлайды, мысалы, оң және сол жағы, жоғарғы – төменгі жағы, жақынырақ – әрі қарай, астыңғы, жақын – ішкі және т.б. жазу процесінің өзі өте күрделі, қол бұлшықеттерінің ұсақ моторикасын үздіксіз кернеу мен бақылауды және дамытуды қажет етеді. Жоғарыда айтылғандардың бәрін біз мектепке дайындықпен емес, әр балаға қызықты шығармашылық пен ойын процесімен қалыптастыра аламыз. Кеңістіктік қатынастарды дамытуға бағытталған тапсырмалар ойын-сауық суреттері түрінде берілуі мүмкін, олардың жеке элементтері парактың жоғарғы жағында, төменгі жағында, ортасында, сол жақта, бір-бірінің оң жағында және т. б.

Тапсырмалардың қиындығы мен күрделілігімен балаларды ешқашан қорқытпаңыз – бұл баланың ойлау процесіне бірден кедергі келтіреді.

Жазуды үйрену кезінде жағымсыз салдарларды болдырмау үшін ата-аналарға әр балаға біртіндеп, шамадан тыс жүктеместен, осы қызмет түріне дайындалуға мүмкіндік беретін жаттығу жүйесін қолдануды ұсынамыз. Бұл жаттығуларды күнделікті орындаңыз, сонда нәрестенің қолы дамып, күшейеді, қимылдарды үйлестіру жақсарады. Бұл –

- түймелерді бекіту және ашу;
- * таспаларды байлау және шешу;
- * жіптерден тоқу;
- * түйін байлау;

- * кішкентай ойыншықтарды ауыстыру және дизайнердің ұсақ бөлшектерімен жұмыс істеу;
- * стаканнан су тамшысын сору;
- * ұсақ дәнді дақылдарды себу және т. б.

Қолды жазуға дайындау үшін Сіз балаларға ойын-сауық ұяшықтары /Фото қосымшасы/, сондай-ақ сызбаларды бояу (көлеңкелеу) сияқты әрекеттерді ұсына аласыз. Бұл визуалды және моторлы анализаторлардың келісілген әрекеттерін дамыту және жазу қолының қозғалтқыш аппаратын нығайту құралы. Мұнда сіз қолдың ұсақ бұлшықеттерін дамытуда және нығайтуда, қозғалыстарды үйлестіруде біртіндеп қамтамасыз ететін люктің төрт түрін игере аласыз:

- * қысқа, жиі соққылармен бояу;
- * қайтару арқылы кішкене соққылармен бояу;
- * орталық Люк (сурет ортасынан дөңгелек Люк);
- * ұзын параллель сегменттермен көлеңкелеу.

Бала Люк жұмысын орындай отырып, әріптерді жазумен байланысты жұмыстардан айырмашылығы, шаршамайды, ол мұны еркін жасайды, дегенмен оның қолы жазумен бірдей манипуляциялар жасайды. Люк баланы қиындатпайтындықтан, ол негізгі тапсырмаға - гигиеналық ережелерді орындауға назар аудара алады

сурет салудың гигиеналық ережелерінен өзгеше хаттар. Оларды сақтау-болашақ бірінші сынып оқушысының денсаулығын сақтаудың кепілі



